Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | **19 сентябрь 1971 йил, якшанба** ◆ № 217 (15.087). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Андижон области. Ленин районидаги «Правда Востока» колхозининг илғор теримчилари йиғим-теримни тобора тезлаштирмоқдалар. Юқоридаги суратда Анорхон Тиллаева билан Зайнобхон Бобохоновалар, пастда эса областнинг Москва районидаги «Правда» колхозининг бу йил мавсумда 12 тонна пахта териш юзасидан юксак мажбурият олган чевари Марҳаматхон Ортиқовалар. Бу қизлар кунига эл хирмонига 170—180 килограммдан «оқ олтин» тўкиб ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлишмоқда.

Т. Ҳасанов ва Г. Кечкин фотолари.

ҲАММА — ПАХТА ТЕРИМИГА!

54 Улуғ Октябрь шарафига

Л. И. БРЕЖНЕВнинг В. БРАНДТ БИЛАН ЯКУНЛОВЧИ УЧРАШУВИ

ЯЛТА, 18 сентябрь (ТАСС). Бугун КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг Германия Федератив Республикаси федерал канцлери В. Брандт билан якунловчи учрашуви бўлди. Бу учрашув самимий ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтган конструктив суҳбатларни тугаллади.

Қўшма ахборот қабул қилинди. Бу ахборот қуйида эълон қилинмоқда.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БОШ СЕКРЕТАРИ Л. И. БРЕЖНЕВ ВА ГФР ФЕДЕРАЛ КАНЦЛЕРИ В. БРАНДТнинг УЧРАШУВИ ТЎҒРИСИДА

ҚЎШМА АХБОРОТ

ГФР федерал канцлери В. Брандтнинг 1970 йил августда Москвада бўлган вақтида эришилган келишувга биноан у 1971 йил 16 сентябрдан 18 сентябргача Совет Иттифоқида бўлди.

Визит вақтида Қримда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан федерал канцлер В. Брандт ўртасида бирнеча бор суҳбат бўлиб ўтди. [illegible]

Ўз иттифоқчиларига нисбатан [illegible]

Совет Иттифоқи билан Федератив Республика ўртасида 1970 йил 12 августда имзоланган Шартноманинг [illegible]

Л. И. Брежнев ва В. Брандт СССР Олий Совети ҳамда ГФР Бундестаги [illegible]

[illegible]

Томонлар Европадаги давлатларнинг манфаатларига зарар келтирмаган ҳолда [illegible]

Германия Демократик Республикаси ва Германия Федератив Республикаси ўртасидаги муносабатлар [illegible]

Европада кескинликни юмшатиш [illegible]

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ва Федерал канцлернинг [illegible]

Шунга биноан томонлар савдо муносабатларини, илмий-техника, маданий ва спорт алоқаларини [illegible]

Иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш [illegible]

Л. И. Брежнев ва В. Брандт [illegible]

Ана шундай вазиятни, бўлиб ўтган суҳбатларда СССР, Буюк Британия, АҚШ ва Франция ўртасида [illegible] ришда олға қараб қўйиладиган амалий қадамлар учун яхши шарт-шароит яратиб беради деган фикрга қўшиладилар.

Суҳбатларда Европадаги хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига доир кенгашга тайёргарлик билан боғлиқ бўлган масалалар муҳим ўрин эгаллади. [illegible]

[illegible] даражадаги фикр олишув ва консультациялар ўтказиш практикаси фойдали ва у давом этиши керак деб ҳисоблайдилар. Шу муносабат билан бу йил кузда ҳар икки давлатнинг ташқи ишлар министрлари ўртасида Нью-Йоркда, сўнгра Совет Иттифоқида учрашувлар ўтказилажаги қониқиш билан қайд қилиб ўтилди.

ҒОЛИБЛАР МАРРАГА ЕТДИ

ЖАРҚУРҒОН. (Телефон орқали) Райондаги «Қизил Октябрь» колхозининг Ҳасан Мухторов бошлиқ бригадаси пахтакорлари 68 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 38 центнердан ҳосил йиғиб олиб, ғалаба рапорти бердилар. Жами ҳосилнинг 80 проценти «зангори кема»лар бункеридан тўкилди. Бригада механизаторлари Мўмин Абдураҳимов ва Абдураҳим Қурбоновларнинг ҳар бири 60 тоннадан дурдона теришди.

Шу райондаги «Социализм» колхозининг Суюн Қамбаров бошлиқ бригада азаматлари янги ўзлаштирилган Хавдаккўл массивидаги 55 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 20 центнердан чўл дурдонаси териб олиб, маррага етдилар. Ҳосилнинг ҳаммаси фақат «зангори кема»ларда терилди.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ПАХТА ШТАБИ

33-73-43

33-76-04

Механизаторлар мусобақаси

ҚАНОТИМИЗ ПЎЛАТДАН

Бу йил Хоразмда баҳордаги ноқулай об-ҳаво шароити, экишдаги кечикиш пахтанинг пишиб етилишини 10-15 кун кейинга сурди. Мана, энди орзиқиб кутилган дамлар келди. Ҳамма ерда пахта чамандек очиляпти. Йиғим-терим қизғин паллага кирмоқда.

— Теримдаги кечикишнинг ўрнини суръат отини қамчилаш йўли билан қоплаймиз. Хоразм катта пойгада олдингилар сафига қўшилади!

Менинг ҳамюртларим — хоразмликлар шундай демоқдалар. «Оқ олтин» ишқида тепаётган қалбимиз тезроқ олдинга ўтиш учун талпиняпти.

Маррага зарбдор суръат билан етиб олишимизга ишончимиз комил. Чунки, бу парвозда қанотимиз — пўлатдан. «Пўлат от» суворийлари арғумоқни камчиласалар, узоқ йўл яқин бўлади, манзилнинг таноби тортилади.

Биз Сирдарё область Дўстлик райони пахтакорларининг пахтани машинада териш ва тайёрлашни ташкил этиш юзасидан белгилаган тадбирларини ва социалистик мажбуриятларини кенг муҳокама қилиб, колхозимизда пахта йиғим-теримини тезроқ ўтказиш режаларини ишлаб чиқдик. Бу режаларни область партия комитети маъқуллади.

Колхозимиз машина теримини ташкил этишда анча тажрибага эга. Ўтган йили машина терими плани 113,5 процент бажарилди. Планда кўзда тутилган 2600 тонна ўрнига 2953 тонна пахта «зангори кема»лар билан йиғиб олинди. Бу, ялпи ҳосилнинг 53 процентини ташкил этади. Машина терими ҳисобига 72 минг сўм тежалди, пахтачиликнинг рентабеллиги 36,2 процентга етди.

Бригадамизда пахтачиликнинг бутун жараёни механизациялашган. Ўтган йили ҳар бир колхозчи ҳисобига етиштирилган пахта 17,6 тоннани ташкил этди. Ҳар бир центнер пахтанинг таннархи 26 сўмга тушди, кунлик иш ҳақининг миқдори 7 сўм 15 тийинга етди. Биз бу йил ҳосилнинг ҳаммасини машинада териш, бригада бўйича пахта ҳосилдорлигини 50 центнерга етказиш мажбуриятини олдик.

Колхозимиз пахтакорларининг бу йилги марраси — 40 центнер. Демак, мавжуд 1360 гектар майдондан 5500 тонна пахта йиғиб олинади. Ана шу ҳосилнинг 80 проценти, яъни 4400 тонна «оқ олтин» машиналар билан терилади.

Машина теримига барвақт, пухта тараддуд кўрилди. 32 та пахта териш машинаси, 5 та подборщик, 15 та кўрак териш, 8 та кўсак чувиш машиналари, 50 та транспорт трактори ва пахтани қоп-қанорсиз ташийдиган 55 та прицеп аллақачонлар шай қилиб қўйилган.

Терим агрегатларини группа усулида ишлатишнинг афзаллигини тажрибада синаб кўрганмиз. Бу йил теримда саккизта группа ишлайди. Ҳар бир машинага иккитадан прицеп, ҳар бир группага биттадан ёнилғи ташувчи автомашина бириктилди. Йиғим-терим даврида колхоз устахонасининг иши икки сменада ташкил этилади, унда малакали слесарлар навбатчилик қилишади.

Машина терими муваффақиятини малакали механизатор кадрлар ҳал қилади. Колхозимизда Хива қишлоқ ҳунар-техника билим юртининг филиали ишлаб турибди. Механизаторлар сони 1966 йилдаги 112 кишидан ҳозир 270 кишига етди.

Механик-ҳайдовчилар конкрет мажбуриятлар олиб, ўзаро социалистик мусобақа шартларини белгилаб олишди. Мен «Ўзбекистон» агрегатида ўтган йили 254 тонна пахта терган бўлсам, бу йилги аҳдим — 300 тонна. Ҳамкасбларимдан Марям Машарипова, Дурди Ёдгоров, Аваз Болтаев, Рўзимат Бекжонов ва бошқалар ҳам юксак мажбуриятлар қабул қилдилар.

Биз далаларни машина теримига сифатли тайёрладик. Дефолиация сентябрнинг дастлабки кунларида ўтказилди. Кўсакларнинг 60-65 проценти очилган вақтда далага «зангори кема»лар киритилади. Ҳозир машина теримига киришиш арафасида турибмиз.

Машина теримида социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириш мақсадида колхоз правленияси ва партия комитетининг кўчма Қизил байроғи, энг яхши механизаторлар учун бешта вимпель таъсис этилди. Мусобақа ҳар беш кунликда якунланади. Механизаторларга қулай меҳнат шароити яратиб беришга алоҳида эътибор билан қаралмоқда.

«Зангори кема»ларнинг иши оммавий равишда бошланадиган вақт яқин. Биз «пўлат от»га қамчи босиб, хирмонлар баракасини оширамиз, маррани яқинлаштирамиз.

Ўғилжон НУРУЛЛАЕВА,
Қўшкўпир районидаги «Тошкент» колхозининг бригада бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор.

Телефонда:

ДЎСТЛИК

Куни кеча район пахтазорларида 410 дан ортиқ машина ишлади. Бир кунда йиллик планнинг 3 ярим процентдан зиёдроқ миқдорида «оқ олтин» тайёрланди. Мавсум бошидан буён қабул пунктига минглаб тонна ҳосил жўнатилди.

Илғор бригадалар бирин-кетин ғалаба рапортига имзо чекишяпти. «Комсомол» совхозининг 2-бўлимидаги Қушбоқ Болтабоев бошлиқ бригада 72 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 21 центнердан пахта топшириб, йиллик планни 101 процент адо этди. Бригада ҳар гектар майдондан яна 19 центнердан хирмон кўтармоқчи. Бу мажбурият ҳам 1 октябрга қадар бажарилади.

Механизаторлар мусобақасида Ленин номли совхоз механик-ҳайдовчиси Тўланбой Дадажонов пешқадамлик қилаётир. У бир кунда 20 тонна пахта терди. Мавсум бошидан буён агрегат бункеридан тўккан пахтаси 100 тоннага етай деб қолди. Шу совхоздан Омонилла Равшанов бир кунда 16 тонна, Шамсиқамар Тўхтаева — 10 тонна, «Комсомол» совхозидан Ўлжабой Қодиров — 8 тонна, «Октябрь 50 йиллиги» совхозидан Отабой Ҳусанов бир кунда 10 тонна пахта теришга муваффақ бўлди.

Дўстлик райони пахтакорлари суръатга қанот боғлаб, йиғим-теримни тобора жадаллаштирмоқдалар.

НАМАНГАН

Задарё районидаги «Гулбоғ» совхози 6-бўлимининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Орғинбой ота Ҳусанов бошлиқ бригада аъзолари маррага етди. Бригада давлатга 95 гектар майдондан пландаги 200 тонна ўрнига 205 тонна пахта топширди. Ҳар гектаридан 21,3 центнердан ҳосил кўтарган бригада ишчилари ўз имкониятларини ҳисобга олиб, давлатга пландан ташқари яна 180 тонна «оқ олтин» топширишга аҳд қилишди.

А. МАДУМАРОВ,

ЗАФАР ҚУЧДИЛАР

Яккабоғ районидаги «Коммунист» колхозининг Абдулла Холмирзаев, Жуман Азимов, Китоб районидаги «Шаҳрисабз» совхозининг Мавлон Абдуназаров ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадалари йиллик пахта тайёрлаш планини Қашқадарё областида биринчи бўлиб бажарган эдилар. Улар ҳар гектар ердан 20-22 центнердан «оқ олтин» териб олдилар. Яқинда Чироқчи районидан ҳам хушхабар келди. «Москва» колхозининг Юсуф Манзаров бошлиқ бригадаси аъзолари ҳам маррага етганликлари тўғрисидаги рапортга имзо чекдилар. 58 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 24 центнердан дурдона териб олинди.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

4.400.000 ТОННА УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 18 сентябргача бўлган

МАЪЛУМОТ
(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Машинада бир кунда	Мавсум бошидан машинада
Қашқадарё	2,64	33,64	2,44	10,48
Сурхондарё	2,40	28,58	2,53	17,55
Андижон	2,18	19,76	0,31	0,88
Бухоро	1,94	17,69	1,75	5,90
Фарғона	1,85	16,02	0,42	1,22
Тошкент	2,63	15,60	2,63	11,00
Наманган	2,01	15.51	0,72	2,63
Сирдарё	2,51	13,31	2,85	10,76
Самарқанд	1,53	10,78	0,39	1,00
Хоразм	0,98	5,03	—	—
ҚҚ АССР	0,84	4,17	—	—
Республика бўйича	1,96	16,20	1,35	5,87
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Сурхондарё	1,87	24,52	—	—
Қашқадарё	1,90	15,02	—	—
Бухоро	1,71	11,49	—	—
Республика бўйича	1,86	21,09	—	—

«СТРОЙМАТЕРИАЛИ—71» ВИСТАВКАСИНИНГ КАТТА МУВАФФАҚИЯТИ

Москвадаги Сокольники маданият ва истироҳат паркида бинокорлик материаллари ва шу материалларни ишлаб чиқарувчи машина-ускуналар халқаро виставкаси — «Стройматериали-71» катта муваффақият билан ўтмоқда. Виставканинг экспозицияси билан салкам 200 минг киши танишиб чиқди.

17 сентябрда виставкада Г. И. Воронов, В. В. Гришин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, К. Ф. Катушев, М. С. Соломенцев ўртоқлар, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари М. Т. Ефремов ва И. Т. Новиков бўлишди. КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудирлари И. Н. Дмитриев, А. С. Панюшкин, Бутуниттифоқ савдо палатаси президиумининг раиси Б. А. Борисов улар билан бирга бўлишди.

Совет раҳбарлари Совет Иттифоқи экспозициясини алоҳида эътибор билан кўздан кечиришди. Экспозиция бинокорлик материаллари саноатининг ҳамма соҳалари ҳамда бинокорликда ишлатилаётган барча хил буюм ва конструкцияларни намойиш қилмоқда. Раҳбарлар Болгария, Венгрия, ГДР, Польша, Руминия, Чехословакия, Югославия, Франция, Италия, ГФР, Финляндия, Япония ва бошқа мамлакатларнинг экспозициялари билан ҳам эътибор бериб танишишди.

СССР Бинокорлик материаллари саноати министри И. А. Гришманов тушунтириш бериб турди.

(ТАСС).

Машинада ким қанча пахта терди

Маҳмуд НИШОНОВ — Сирдарё область Пахтакор районидаги «Самарқанд» совхозининг механик-ҳайдовчиси
90 тонна.

Аҳмад ТУРСУНОВ — Шу райондаги Охунбобоев номли совхозининг механик-ҳайдовчиси
70 тонна.

Бўритош РАЖАБОВА — Қашқадарё область Яккабоғ районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг механик-ҳайдовчиси
62 тонна.

Акром ОЛЛАЕВ — Шу колхозининг механик-ҳайдовчиси
67 тонна.

МУСОБАҚАНИНГ ҚУДРАТЛИ КУЧИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДАН

КПСС Марказий Комитетининг социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш тўғрисидаги қарори коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида мусобақанинг аҳамиятини, хусусиятларини ва вазифаларини чуқур ёритиб берди. Бу қарорда меҳнаткашларнинг ижодий активлигини янада юксалтириш йўллари ўз ифодасини топди.

Улуғ Ленин раҳнамолик қилган социалистик мусобақа ишлаб чиқариш кучларини ривожлантириш, ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштириш, совет кишиларини тарбиялаш ва уларни ишлаб чиқаришни бошқаришга жалб этишнинг ҳамиша самарали методи бўлиб хизмат қилиб келмоқда. КПСС XXIV съездининг қарорлари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун қудратли ватанпарварлик ҳаракатини вужудга келтирди. Москваликлар ва ленинградликлар ташаббуси билан авж олиб кетган бу мусобақа бутун мамлакатга ёйилди, маҳсулот чиқаришни кўпайтиришга, сифатини яхшилашга, янги қувватларни мўлжаллангандан илгари ишга тушириш ва ўзлаштиришга қаратилган бир қанча қимматли ташаббусларни рўёбга чиқарди.

Бутун совет халқи қатори республикамиз пойтахти меҳнаткашлари ҳам беш йиллик планларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақага бажонидил қўшилдилар. Тошкент ишчилар синфи, техника интеллигенцияси йиллик планни 25 декабрга бажариб, планга қўшимча тарзда 41,5 миллион сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришга сўз берган. Тошкентликлар ўз мажбуриятларини яхши адо этмоқдалар. Шу йилнинг саккиз ойи мобайнида пойтахт саноатининг меҳнаткашлари планга қўшимча тарзда 34 миллион сўмлик маҳсулот тайёрладилар. Меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан бир қадар ортди.

Ҳамза, Куйбишев, Фрунзе, Октябрь ва Киров районларида жойлашган саноат корхоналарининг коллективлари, айниқса унумли ишламоқдалар. Бу корхоналарнинг кўпчилигида техника-иқтисодий кўрсаткичлар бекамикўст адо этилмоқда.

Тошкентликларнинг меҳнат зафари пойтахт меҳнаткашлари ижодий активлиги ва ташаббусининг мевасидир. Ҳозир тошкентликлардан 375 минг киши социалистик мусобақа қатнашчисидир. 83 минг ишлаб чиқариш пешқадамига коммунистик меҳнат зарбдори деган қутлуғ ном берилган. Тўрт ярим мингга яқин бригада, саккиз юздан ортиқ цех, участка ва бўлим, ўн икки корхона, ташкилот ва муассаса коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номга сазовор бўлди.

Ҳозирги фан-техника революцияси шароитида социалистик мусобақанинг мазмуни кенгайиб бормоқда. У халқ хўжалигини ривожлантиришда ва меҳнаткашларни тарбиялашда сифат жиҳатидан янги роль ўйнашга даъват этилган. Меҳнат унумдорлиги ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ҳар томонлама оширишга куч-ғайратни сафарбар этиш мусобақанинг асосий вазифасидир.

Тошкент шаҳри корхоналарида чинакам меҳнат қаҳрамонлари вояга етмоқда. Тошкент авиация заводининг фрезерчиси Альбина Девятова муҳим ватанпарварлик ташаббуси бошлади. У меҳнат усулларини такомиллаштириш ҳисобига ўз иш жойида меҳнат унумдорлигини ошириш, беш йиллик планини тўрт йилда бажаришга қарор қилди. Ўртоқ Девятова ўз социалистик мажбуриятларини шараф билан ўтамоқда. Машҳур фрезерчининг ташаббуси кенг ёйилаётганлиги айниқса қувончлидир. «Тошкенткабель» заводидан Назаров ва Аҳмадқулов, тўқимачилик комбинатидан Лидия Казанцева ва Евгения Губина каби ўртоқлар ва уларнинг минг-минглаб ҳамкасблари, издошлари Октябрь олди социалистик мусобақасида катта муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар.

Яқинда бўлиб ўтган Тошкент шаҳар партия активи йиғилиши КПСС Марказий Комитетининг «Социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори ва шаҳар партия ташкилотининг вазифасини муҳокама этишга бағишланди. Бу ҳақда Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари ўртоқ С. Р. Расулов доклад қилди. Докладчи ва музокарада сўзлаган ўртоқлар мусобақа одамларни меҳнатга ва ижтимоий мулкка коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашга, одамларнинг маънавий фазилатларини вояга етказишга, интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлашга тағин ҳам яхшироқ хизмат қилиши лозимлигини уқтириб ўтдилар. Мусобақани янада авж олдириш, унинг форма ва воситаларини такомиллаштириш учун мусобақага партиявий раҳбарликни бундан буён ҳам кучайтираверииш керак. Шаҳардаги кўпгина партия ташкилотлари бу борада яхши тажриба тўплаганлар. Авиация заводининг дирекцияси ва партия комитети (директори ўртоқ В. Сивец, партия комитетининг секретари ўртоқ Г. Зотов) социалистик мусобақа қатнашчиларининг куч-ғайратини ишлаб чиқариш резервларини излаб топиш ва ишга туширишга қаратмоқда. Корхонада меҳнат унумдорлигини ошириш учун кураш янги техника ва илғор технологияни жорий этиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ҳамда моддий ва меҳнат ресурсларидан яхшироқ фойдаланиш билан қўшиб олиб борилмоқда. «Тошкенткабель» заводи (директори ўртоқ Ҳ. Р. Алимов, партия комитетининг секретари ўртоқ Х. Н. Шагиев), «Қизил тонг» фирмаси (директори С. Султонова, партия комитетининг секретари А. Аҳманова), «Таштекстильмаш» заводи (директори И. Пяних, партия комитетининг секретари Г. Герасимов) каби ўнлаб бўлак корхоналарда социалистик мусобақани ташкил этишга ижодий ёндошмоқдалар. Бу корхоналарнинг тажрибасини пухта ўрганиш ва ҳамма корхоналарга ёйиш айниқса муҳимдир.

Партия активи йиғилишида социалистик мусобақани уюштиришдаги ютуқлар билан бир қаторда жиддий камчиликлар ҳам борлиги таъкидлаб ўтилди. Бир қанча партия, касаба союз ташкилотлари социалистик мусобақага чинакам бошчилик қилаётганлари йўқ. Мусобақада қатнашувчиларнинг диққат-эътибори ҳамиша ҳам меҳнат унумдорлигини оширишга, янги техникани яратиш ва ишга солишга, маҳсулот сифатини ошириш ва хилларини кўпайтиришга, меҳнатни илмий уюштиришга қаратиляпти, деб бўлмайди. Шаҳардаги 25 корхона саккиз ойлик планни бажармаган ва тўрт миллион сўмлик маҳсулотни кам берган экан, бу ана шу камчиликлардан далолат бериб турибди. Мана лоақал Тошкент электротехника заводини олиб кўрайлик. Бу корхонада мусобақани ташкил этишда формализм элементлари кўриниб турибди. Завод ишчилари ва хизматчилари шахсий мажбуриятлар олишмаган. Бригадалар ўртасида мусобақа шартномалари тузилмаган. Асосий касбдаги кишиларнинг ўзаро мусобақаси йўлга қўйилмаган. Ўз-ўзидан равшанки, мусобақа натижалари чиқарилмайди. Ана шу заводда коммунистик меҳнат ҳаракати ҳам авж олиб кетмаяпти. Ишлаб чиқариш кенгашлари, илмий техника жамияти ҳамда ихтирочилар ва рационализаторлар кенгаши ёмон ишламоқда.

КПСС Марказий Комитетининг «Социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорида таъкидланганидек, мана шу ватанпарварлик ҳаракатининг демократик асосларини изчиллик билан ривожлантириб, бу ишдаги расмиятчилик, бюрократизмни қатъиян йўқотиб, меҳнаткашлар коллективларининг ролини янада ошириш керак. Партия активи йиғилишида мусобақа натижаларидан ҳамма хабардор қилиниши, бу натижалар бир-бирига таққосланиб турилиши, эришилган натижани амалда такрорлаш имконияти яратиб берилиши лозимлиги яна бир бор таъкидлаб ўтилди. Ана шу ленинча принциплар мусобақани яна қизитиш ва унга партиявий раҳбарликда дастуруламал бўлиши лозим.

Партия активи йиғилишида Ҳамза район партия комитетининг биринчи секретари Т. Эргашев, Ленин номидаги электрон техника заводи партковми секретари О. Карасев, «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси касаба союз маҳаллий комитетининг раиси М. Акромова, Октябрь район партия комитетининг биринчи секретари Т. Содиқов ва бошқа ўртоқлар сўзладилар.

Партия активи йиғилишида муҳокама этилган масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилинди.

БУГУН — ЎРМОН ХОДИМЛАРИ КУНИ

ЯШИЛ БОЙЛИК

Бугун совет халқи ўрмон ходимлари кунини кенг нишонламоқда. Бу куннинг байрам қилиниши Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг мамлакатимиздаги ўрмон хўжаликлари ходимларига кўрсатаётган жуда катта ғамхўрликларининг намунасидир.

Ўзбекистон ўрмончилари ҳам ўз байрамларини сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги жўш урган бир вазиятда кутиб олдилар. Боботоғ ва Бойсун этакларидан бепоён Қизилқумгача, сўлим Бахмал ёнбағирларидан Қарши даштигача, хуллас, ҳамма жойда янги-янги дарахтзорлар барпо этаётган азамат ўрмончилар эришган муваффақиятлари тўғрисида бугун фахрланиб гапирмоқдалар. Чиндан ҳам ўрмончилар катта ишларни амалга оширишди. Буни ўтган беш йилликдаги рақамлар мисолида ҳам очиқ-ойдин кўриш мумкин. Ўтган беш йиллик давомида 236 минг гектар ерда дарахтзорлар барпо этилди. Шундан 9 минг гектари тоғларда, 224 минг гектари саҳроларда ва 3 минг гектари бошқа воҳаларда экилди.

Халқлар доҳийси Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг табаррук 100 йиллигида айниқса катта муваффақиятлар қўлга киритилди. Тошкентдаги механизациялашган ўрмон хўжалиги, Фарғона, Самарқанд, Каттақўрғон, Наманган ва бошқа қатор ўрмон хўжаликлари доҳий юбилейи шарафига ва съезд олди мусобақаларини кенг қулоч ёйдириб, ўлкамизни яшил бойликларга буркашда алоҳида жонбозлик кўрсатишди.

Республикадаги ўрмон бойликларидан тўла фойдаланиш мақсадида бу йил уч жойда янги ўрмончилик хўжаликлари ташкил этилди. Булар — 50 минг гектар майдонга эга бўлган Поп, 150 минг гектар ерни ишғол этган Бурчмулла ҳамда 70 минг гектар ерга эга бўлган Фориш ўрмончилик хўжаликларидир. Бир қатор ўрмончилик хўжаликлари ҳузурида кенг истеъмол моллари цехлари ҳам тузилди.

Айни вақтда асаларичилик, қуёнчилик, балиқчилик соҳалари ҳам вужудга келтирилди. Тошкентдаги механизациялашган ҳамда Зомин ўрмончилик хўжаликларида йилқичилик фермалари ишлай бошлади. Келгуси йилдан бошлаб қимматли шифобахш маҳсулот — қимиз етиштиришга киришилади.

Барча ўрмончилик хўжаликларида 1970 йил охирида 130 та асалари уяси бор эди. Уларнинг сони 1000 тага етказилди. Шу беш йиллик охирида асаларичилик саноат миқёсларида ривожлантирилиб, қарийб 70 тонна асал олинишига эришилади. Бу соҳада биринчи қадам қўйилди.

Республикадаги 40 та ўрмончилик хўжалигининг ҳаммасида қуёнчилик фермалари ташкил топди. Уларда қуёнлар сони 2 мингтадан ошиб кетди. Бунга Тошкентдаги механизациялашган, Андижон, Наманган ўрмончилик хўжаликлари айниқса муносиб ҳисса қўшдилар.

Ўрмон ходимлари асрлар оша фойдаланилмай ётган ерларда дарахтзорлар боғлар барпо этиш, қумлар йўлини тўсиб, саксовулзорлар бунёд қилиш билан бирга фармацевтика саноатига ҳам яқиндан ёрдам кўрсатишяпти. Биргина Узун ўрмон хўжалиги бу йил 130 тонна доривор ўсимликлар йиғиштириб, фармацевтика саноатига топширди. Бундай хўжаликлар анча бор.

Мева-чева етиштириш соҳасида қилинаётган ишлар ҳам салмоқлидир. Ўтган беш йил ичида 3300 гектар майдонда ёнғоқзор, бодомзор, пистазор барпо этилди. 1970 йили ўрмон хўжаликлари 1800 тонна мева-чева йиғиштириб олган эдилар. Шу йилнинг ўтган ойлари ичида 1000 тоннадан зиёдроқ мева топширилди. Янги беш йилликда мева топшириш 3-4 баравар кўпаяди. Бунинг учун айниқса тоғ ва тоғ этаклари районларида боғларни кўпайтиришга жиддий эътибор берилади.

Зарур бўлган жойларда ўрмон тўсиқлари вужудга келтириш соҳасида анча ишлар қилинганлигини қайд этишга тўғри келади. Масалан, Фарғона, Андижон, Наманган, Сурхондарё, Қашқадарё ва Самарқанд областларида 6 минг гектар майдонда ўрмон ҳимоя тўсиқлари барпо этилди. Кучли шамол ва гармселга қарши ўтказилган ўрмон тўсиқлари пахтадан юқори ҳосил етиштиришда ҳам катта роль ўйнамоқда.

Афсуски, ўрмон тўсиқлари яратишга ҳамма жойда ҳам етарли эътибор берилаётгани йўқ. Масалан, Бекобод ўрмон хўжалиги бўйича районадаги колхоз ва совхозларнинг 81 гектар майдонида ярим ҳимоя ўрмон тўсиқлари барпо этилиши керак эди. Бу муҳим ишга иккинчи даражали юмуш сифатида қаралганлиги оқибатида хўжаликлар фақат 38 гектар ердан участка ажратдилар, холос.

Айрим колхоз ва совхозлар энди илдиз отиб келаётган дарахт ниҳолларини қирқиб ташлашяпти. Масалан, Бухоро областидаги «Когон» совхозида 18 гектар майдондаги кўчатзор трактор билан ҳайдаб ташланган. Бундай хунук воқеалар Косон районидаги «Партия XXII съезди», Ленин номли колхозларда, Сирдарё областидаги «Гулистон» совхозида ва Фарғона областидаги баъзи хўжаликларда ҳам содир бўлаётир. Бунга узил-кесил чек қўйиш керак.

Область қишлоқ хўжалик бошқармалари ва совхозлар трестлари ҳузурида тупроқ эрозиясига қарши махсус хизмат кўрсатиш отрядлари ташкил этилган. Лекин улар ўрмон хўжалиги ходимларига зарур ёрдамни кўрсатмаётирлар. Тупроқ эрозиясига, кучли шамолларга қарши кураш ўрмончилик хўжаликлари ходимлари билан бирга барча қишлоқ хўжалик ходимларининг ҳам жонажон вазифаси бўлмоғи зарур

Республика ўрмончилари 1971—1975 йилларда катта ҳажмдаги ишларни бажаришга даъват этилгандирлар. Улар 10 минг гектар майдонда иш олиб борадилар. Бу, қишлоқ хўжалик экинларидан, айниқса пахтадан юқори ҳосил етиштиришга қўшилган муносиб ҳисса бўлади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг шу йил август ойида бўлиб ўтган IV пленуми алмашлаб экишни кенг жорий этиш, яйловларни кўпайтириш йўли билан чорвачиликнинг мустаҳкам озуқа базасини вужудга келтириш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу қарор республика ўрмон хўжаликлари фаолиятига ҳам тўла-тўкис тааллуқлидир. Негаки, ўрмон хўжалиги системасидаги яйловларда колхоз ва совхозларнинг 1,5 миллион бошга яқин чорва моллари боқилаётир. Биз ана шу майдонларга ёввойи ўтлар экиб, яйловларни яшнатишимиз, бойитишимиз керак. Шу мақсадда ўт ва саксовул уруғини хўжаликларга ўз вақтида етказиб беришимиз лозим. Партия ва совет ташкилотларининг ёрдами туфайли ўрмон хўжаликлари бу вазифани ҳам шараф билан бажарадилар.

Ўрмон хўжалигини янада ривожлантиришга давлатимиз томонидан ажратилаётган маблағлар йил сайин кўпаймоқда. Бу эса табиатни ўзгартириш, бўм-бўш ётган майдонларда манзарали ва мевали дарахт кўчатлари ўтказиш учун жуда катта имкониятлар яратиб бермоқда. Ана шу имкониятлардан оқилона фойдаланаётган Тошкентдаги механизациялашган ўрмон хўжалиги коллективи (директори республикада хизмат кўрсатган ўрмон ходими ўртоқ Х. Умаров) янги-янги ташаббуслар билан майдонга чиқмоқда. Бу коллектив 1971 йилдан бошлаб хўжалик ҳисобига ўтиш ташаббусини бошлаб берди. Ташаббус маъқулланди ва ҳозир барча ўрмон хўжаликларида кенг ёйилмоқда.

Ташаббускорлар ўз мажбуриятларини муваффақиятли бажаришяпти. Хўжалик ҳисобига ўтиш яхши самара бераётир. Саккиз ойлиқ план муддатидан илгари бажарилди, ўрмончилик хўжалиги фойда кўриб ишлади. Чирчиқ, Наманган, Узун ўрмончилик хўжаликлари ҳам юксак иқтисодий кўрсаткичларни қўлга киритдилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ ўтган йили 14 та энг яхши ўрмончига «Республикада хизмат кўрсатган ўрмон ходими» фахрий унвони берилди. Ишлаб чиқариш зарбдорларидан кўплари СССР орден ва медаллари билан тақдирландилар. Бу мукофотлар уларни янгидан-янги зафарларга руҳлантирмоқда.

Ўзбекистон ўрмон хўжалиги ходимлари партия ва ҳукуматимизнинг жуда катта меҳрибончилигига жавобан ўлкамизни бундан буён ҳам яшнатаверадилар, боғларни, дарахтзорларни кенгайтираверадилар, саҳроларда яшил зоналар барпо этаверадилар.

О. ҲАКИМОВ,
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўрмон хўжалиги Давлат комитетининг раиси.

ЎҚУВ ЙИЛИ БОШЛАНИШИ ОЛДИДАН

Республика партия ва комсомол ташкилотлари сиёсий маориф системасида янги ўқув йилига тайёргарлик кўрмоқдалар. Самарқанд шаҳрида область, шаҳар ва район партия комитетлари сиёсий маориф уйлари ва кабинетлари мудирлари, марксизм-ленинизм университетлари директорларининг семинари ўтказилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети уюштирган бу семинар уч кун давом этди. Семинар қатнашчилари Ленин назарий меросини пропаганда қилиш, КПСС XXIV съездининг ҳужжатлари ва материалларини ўрганиш, кадрларнинг иқтисодий билим даражасини ошириш соҳасида ўз тажрибаларини сўзлаб беришди. Семинар қатнашчилари ўз нутқларида методика кенгашлари ва кутубхоналарнинг ишлари, уларнинг назарий ҳамда методик конференцияларини ташкил этишда пропагандистларга қандай ёрдам бераётганлиги тўғрисида ҳам гапирдилар. Комсомол сиёсий маорифи системасида таълимни такомиллаштириш ва унинг самарадорлигини ошириш масалалари қараб чиқилди. Марксизм-ленинизм университетларининг тажрибаси ҳар томонлама муҳокама қилинди.

Партия, комсомол ходимлари ва олимлар партия XXIV съезди қарорлари асосида коммунистларнинг марксча-ленинча ўқуви соҳасидаги вазифалар ҳақида, КПССнинг коммунистик қурилишдаги раҳбарлик роли ўсиб бораётганлиги тўғрисида ва бошқа мавзуларда доклад, лекция ўқидилар. (ЎзТАГ).

ЁШЛАР ГАЗЕТАЛАРИНИНГ ҚЎШМА СОНИ

Кеча Ўрта Осиё республикалари, Қозоғистон ва Озарбайжон ССР ёшлар газеталарининг қўшма сони чиқди. Бу сонда пахтачиликка комплекс механизацияни кенг жорий этиш, фан ва техника ютуқларини қўлланиш ва ҳосилдорликни оширишда ёшларнинг жасорат кўрсатиб қилаётган меҳнати мадҳ этилган.

Октябрь олди мусобақаси илғорларининг сафи кун сайин кенгайиб бормоқда. Рифат Желялов ва Нина Завалишина (юқоридаги суратда) Навоий химия комбинатида, Мунира Отамқулова (ўртада) Бухоро пиллакашлик фабрикасида, А. Пестов (пастдаги суратда) Андижон машинасозлик заводида ўз ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқдалар.

В. Сироткин фотолари.

Ўзбекистонда қозоқ адабиёти ва санъати декадаси олдидан

Дуқонбой ДУСЖОНОВ.

ФОРОБИЙ

Яқинда шарқ маданияти ва фалсафасининг буюк сиймоларидан бири Абу Наср Форобий туғилган куннинг 1100 йиллигини бутун прогрессив инсоният тантана билан нишонлайди. Москвада «Советский писатель» нашриётида истеъдодли қозоқ ёзувчиси Дўқонбой Дўсжоновнинг «Юлғун ва гуллар» номли тарихий қиссалар китоби босилиб чиқди. Китобдаги қиссалардан бири Ўрта Осиё туркий халқларининг буюк фарзанди Абу Наср Форобий ҳаётига бағишланган. Қуйида шу қиссадан парча билан танишасиз.

САК йили, сафар ойининг ўроғи Кўҳ тоғининг орқасига ботганда лашкарбоши Сайфуд-давла жангга отланди. Афсуски оллоҳ унинг йўлида мадад бермади, аёллардан ҳам маккорроқ ғайридинлар пинҳона найза отиб, қўшинининг орқасидан ҳамла қилишди. Жуда кўп юраклар қўрқувдан ёрилди, жуда кўп қўрқоқлар ётган жойларидан қайтиб туришмади. Жойидлар — кофирлар шиддатли, чаққон эдилар. Биз гўё шайтонлар билан жанг қилдик. Қулларимизнинг занжир ҳалқаси метиндай мустаҳкам эди. Лекин кофирлар, никоҳ кечаси келиннинг либосини йиртгандай, бу метин ҳалқани ёриб ташлашди. Ҳай-ҳай, занфларни ўзинг қуллагин! Ер юзида Искандар вориси омон бўлсин!...

Бадавийларнинг қадимий афсонасида шундай дейиларди. Бу воқеа ҳақиқатан шундай рўй берган эди.

Бутун аъзойи-бадани тиғдан жароҳатланган, лекин жасоратини бой бермаган лашкарбоши Сайфуд-давла ўз қўшинларининг саҳрода тариқдай сочилиб йўқолаётганини кўрди-ю, сўнгги марта жанг қилиш учун ҳарб бонгини чалди. Улар таъқиб қилиб келаётган жойидларни саҳро қаърига эргаштириб боришди. Душман тулпорларининг туёқлари саҳро қуёшининг олов селига дош беролмай, қумларга ботиб қолишди. Сайфуд-давла бундан фойдаланиб, қолган-қутган жангчиларини туяларга миндирди. Қисқа жангдан кейин, ҳамма саҳрога сочилиб гўё эриб кетди...

Жанг олдидан кекса Форобийни олдиндаги туяда илгарироқ жўнатишган эди. Мана энди туя ҳар қадам босганда олим тебраниб, беланчакда ҳолсиз ётарди. Унинг кўзлари юмилган, юзида изтироб бор эди... «Куз келди, — ўйлади олим. — Ҳа, яна куз. Умримнинг нечанчи кузи экан?» Ҳукмрон ҳам ғамгин — қайғуради-да, албатта. Душмандан биринчи бор енгилиши. Ана, улуғларнинг руҳларига дуо ўқиб кетяпти... Сафарга отланиш олдидан унинг Сайфуд-давла билан қилган суҳбати ҳамон эсида.

— О, Искандарнинг марҳаматли вориси, — деган эди олим ўшанда лашкарбошига. — Беҳуда қон тўкишларни бас қилиш пайти келмадимикан? Ғайридинлар билан беҳуда олишишдан кўра ўз элингни, ўз юртингни ўйласанг бўларди...

Сайфуд-давла унга: «Сизнинг ҳақ иш учун куйганингиз шуми, марҳаматли олим» дегандай синовчан назар ташлади:

— Оллоҳ менга ҳамма ғайридинларни мусулмон қил деб амр этган. Менинг шиорим шу. Кўнглим ҳам шуни тилайди. Сиз эса, азизим, чарчаб қолибсиз. Майли, қўшин билан борманг, саройда қолинг.

Саҳро жазирамаси кўнгилни музлатади. Олим кўзини юмуши билан туман пардаси қопланган олис ёшлик йилларини кўради.

... Қадрдон тупроқ, қадрдон ватан. Тизза бўйи ўсган юлғунларнинг ўткир ҳиди анқиб турган қипчоқ дашти. Ҳавода жажжи бир тўрғай чиннидай овоз билан нола қилади. Дашт ўртасида кўк ғиштин иморатли шаҳар — Ўтрор қад кўтарган.

... Абу Наср машҳур Гумбазсаройга кирганда у ерда ўтирган қипчоқ лашкарбошиларининг ранг-баранг зарбоб либосларидан кўзи қамашиб кетди. Унга шаҳар ҳокими, додҳоқ биринчи салом берди ва гап бошлади:

— О, муҳтарамларнинг муҳтарами! Доимо қуёш бошингга соябон бўлсин! Абу Наср, қани тўрга ўт. Биз сени отангдай лашкарбоши бўласан деб ўйлагандик. Аммо оллоҳ сенинг дилингга бошқа ҳавасни солибди. Сени илми дониш йўлига бошлабди. Шукр қилайлик. Ахир бу дунёда етти қават ер, етти қават осмон ҳеч вақт илм аҳлига тўйганми? Сен эса албатта илму донишда осмон қадар юксакликка етишгансан, шундай эмасми?

Абу Наср Ўтрор шаҳрининг ҳокимига одоб билан таъзим қилди. Тош ётқизилган майдончадан тор зина орқали додҳоқ ўтирган жойга чиқилардн. Майдончада оёқ остига чўғдай гилам тўшалган. Абу Наср гиламнинг четроғига ўтирди.

Бу орада додҳоқ яна гап қотди:

— Қадрдон эл-юртинг, Абу Наср, сени соғинган. Қайтиб келишингни кутавериб кўзимиз тўрт бўлди. Сен куч ва ақл болини йиғиб келиб, юртдошларинг умидини оқлайсан деб ишонганмиз. Сен Мисрда, Бағдодда — кўп юртларда бўлдинг. Қани, энди сени орзиқиб кутган халойиқ олдида гапириб бер, нималарни кўрдинг, нималарни ўргандинг?

Шундай деб додҳоқ ўзига узатилган қимиз тўла косани олди ва сукутда қолди.

Абу Наср мана шу осойишта, меҳмоннавоз гумбаз остидаги халқ орасида шуҳратим бор экан деб кўнглида қувонди. Олимни бу юртда қўпол жангчилар эмас, балки яшашга ҳақ-ҳуқуқини қилич билан олган халқ кутиб турганидан қувонди.

Донги етти иқлимга кетган, мана шу бепоён даштдай эркин Ватан... Олимнинг кўзларида қувонч ёшлари қалқиди. Аммо ирода кучи билан бу ёшларни тийди. У ўзига узатилган қимизли косани олиб сўз бошлади:

— Қудратли ва марҳаматли ҳоким, азиз юртдошларимни мен ҳам жуда соғиндим. Кўп жаннатмакон юртларни кўрдим, аммо ҳеч бир жой ўзинг туғилиб ўсган, киндик қонинг тўкилган ерга ўхшамас экан... Мен ҳар сўзи билан молининг нархини оширадиган савдогар эмасман. Одамларнинг кўзини бўяб ҳайратга соладиган масхарабоз ҳам эмасман. Менинг йўлим ўзгача. Мақсадим — оламнинг сир-асрорини билиш. Билиб, кейин шундан халққа наф келтириш.

Меҳмонлар бу гапдан сесканиб кетишди ва қўлларидаги шаробу қимизларни ерга қўйишди. Улар ҳайрат ва ташвиш билан бир-бирларига қарашди. Абу Наср ҳамманинг эътиборини тортиб давом этди.

— Олам биз ҳали билмаган жумбоқларга тўла. Биз бу сирларни очмоғимиз лозим. Гумбаз саройдаги мана бу устун нақадар оғир юкни кўтариб турибди. Шу устунни олиб ташласа ҳам гумбазни йиқилмайдиган қилсак бўладими? Бўлади! Бунинг учун биз вазн қонуниятларини билишимиз керак... Шу илмдан фойдаланиб оқ мармар қасрлар қурамиз. Инжу сувини чўлга оқизамиз, юлдузлар сирини биламиз...

Маҳкам МАҲМУДОВ таржимаси.

ЁЗУВЧИЛАР ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

ЧЎЛ ГВАРДИЯЧИЛАРИ

✻ ЧЎЛ ЭМАС, ҲАҚИҚИЙ ГУЛИСТОН

✻ ШЕР ЙИГИТЛАР, ЛОБАР ҚИЗЛАР МАКОНИ БУ

✻ «ЗАНГОРИ КЕМА»ЛАР пахта денгизида сузмоқда

✻ ЯНГИ ЕРДА КАТТА ҲОСИЛ

ГУЛИСТОНГА боряпмиз. Том маъноси билан Гулистонга. Сирдарё областининг маркази, чўлнинг пойтахтига — хариталарга эндигина номи ўзгартирилиб (собиқ Мирзачўл ўрнига) ёзилган Гулистонга.

Тошкентни Сирдарё билан улаган ўқдай бетон йўл тугади — азим дарё устига қурилган кўприкка машина кўтарилиши билан ҳаво ҳам ўзгарганини дафъатан сезасиз. Соф енгил ҳаво — чўл ҳавоси. тиниқ сув сатҳидан кўтарилган салқин шаббода ўпкангизни тўлдиради. Уфқини кўз илғамайдиган кенглик, бошингизга чодирдай ёйилган зангори осмон, эндигина ётоғидан бош кўтараётган қуёш нурларига чўмилган ям-яшил далалар... Мирзачўл тонги. ҳавоси, шукуҳи бошқа ерда йўқдир, бу сув. ҳаво. қуёшнинг ўзига хос такрорланмас латофати бор. Балки, кишида бундай туйғу бу диёрда ҳар гал янгиликларга дуч келишидан, чўл табиатидаги тез ва соз ўзгаришлар таъсиридан туғилар. Эҳтимол. бу туйғу она Ер учун, унинг кун сайин очилаётган жамоли учун. чўлдаги мард кишилар сабот-матонати. жасорати учун чексиз ифтихордандир!

Кўприкдан ўтиб. ҳайратомуз манзарани кўрасиз. Яқиндагина қамишзор, тим тўқай бўлган жойлар ўрнида дарахтлар шовуллаб, гулзорлар яшнаб ётибди Равон йўл бўйидаги бино пештоқига «Чеҳра» сўзи ёзиб қўйилибди. Бу ер оромгоҳ: боғи, ошхонаси, чойхонаси, шийпону хиёбонлари билан. Бу ернинг эски номи «Чивинтой».

Тошкентдан Сирдарёга машинада атиги бир соатлик йўл. Ҳали олдимизда каттагина сафар турибди. Гулистон яқинку-я. аммо янги совхозлар анча олис. Шошилиш керак. Бироқ, «Чеҳра»нинг сеҳри зўр. У гўё: «Бир нафас тўхтанг. Мен чўлнинг чеҳрасиман, кўрмай кетманг!» — деб чақираётгандай.

«Чеҳра» хиёбонига кирдик. Қани кўрайликчи, бултурдан бери қандай ўзгаришлар бўлди экан. Артезиан қудуқдан сув ҳамон ҳайқириб отилади. Сув сепилган хиёбонлар салқин. Катта рух самоварлар шақирлаб қайнайди. Йўл бўйига қўзивой тарвуз, кирқма қовунлар уюб [illegible]

«Чеҳра» боғида дарахтлар кўпайибди. [illegible] Булар бултур ҳам бор эди. Аммо ёнгоқлар йўқ эди. Ёнгоқ кўчатлари экилибди. [illegible] Бу яхши аломат, тўкинчилик белгиси.

Улкан рус ёзувчиси, даврат шайдоси Леонов [illegible] «Чеҳра» [illegible] Мирзачўлнинг [illegible]

ОДАМЛАР тўлқини қайнаб-тошиб турган бу стадион Гулистон шаҳрида. Уни тўлдирган олти минг кишини, асосан ёшлар — чўл гвардиячилари, «зангори кема» капитанлари. Улар кенгашга йиғилганлар.

Бу кенгашнинг аҳамиятини шундан ҳам билса бўладики, Тошкентдан партия, совет раҳбарлари, ёзувчилар, санъаткорлар келишган. Москвадан ҳам меҳмонлар бор. Улардан бири — машҳур ёзувчи, [illegible] Всеволод Кочетов. [illegible]

Кенгаш бошланди, нотиқлар бирин-кетин минбарга чиқар [illegible] 350 минг тонна [illegible]

Ахир, яқин-яқинларда бутун республика механизаторлари [illegible]

Бу марра айтишгагина осон. Амалда эса... Ана, Мамажон Дадажонов сўзга чиқди. [illegible] Мамажон Дадажонов минбардан гапини айтаверсину, биз у билан унутилмас учрашувимизни ҳикоя қилайлик.

ДАДАЖОНОВга биз Тўланнинг бригадасига бориш орзумизни билдирдик. Тўлан Дадажонов — Мамажон Дадажоновнинг укаси, совхоз бригадири, ўтган йил тўрт қаторли «Ўзбекистон» машинасида 540 тонна пахта терган ва бу йил 600 тонна териш мажбуриятини олган механизатор.

Машиналарни катта йўл ёқасига қўйиб, бригада пахтазорига кирдик. Пахтазор — тўрт бурчак яхлит карта. Кўсаклар оппоқ очилиб, машина теримига тайёр бўлиб турибди. «Зангори кема» бемалол юриб хўплайвериши мумкин.

Картанинг икки томонида тележкалар тизилиб турибди. Уларнинг олдидагиларига пахта зич ортилган. Пахтазор ўртасида «зангори кема» сузади.

— Тўлан теряпти, — деди Дадажонов кема томонга қўли билан ишора қилиб. — Кеча 22 тонна пахта терди. Бугун ундан оширишн керак.

— Бу қанақа машина? — ёнимизда салмоқлаб бораётган Дадажоновдан сўрадик.

— Ўзимнинг синаган машинам. — Дадажонов «зангори кема»га фахрланиб тикилди, кейин пахта ортилган тележкаларни тракторда тортиб кетаётган болани кўрсатди. — Ўғлим Аҳмаджон... Тўланни мен ўргатганман, Аҳмаджонни Тўлан ўргатяпти.

«Зангори кема» картанинг нариги томонида турган тележкага бункерини бўшатди-да, яна картага кириб. биз турган томонга сузиб кела бошлади. Унинг пўлат ҳалқумлари тўрт қатор пахтасини баробар хўплар, кема юрган сари бункер тўлиб борар эди.

Бу завқли иш жараёнини кузатар эканмиз, Турсуной Охунова. Мамажон Дадажонов, Жавод Кўчиевларнинг Давлат конструкторлик бюроси, «Ташсельмаш» заводи ишчилари, инженерларнинг бригадага бир неча йил давомида ўтказган тажрибалари, синовлари, машаққатли кунлар, уйқусиз тунлар, изланишлар кўз олдимизда жонланди.

«Зангори кема» карта четига чиққанда бункерни зич тўлган, демак бир тонна пахта бир неча минут давомида териб олинган эди. [illegible] терим давомида кема пахта деярли тўкилмади.

Тўлан билан кўришдик. У ҳам акасидай кўз-қоши қоп-қора, қорамағиз йигит, бироқ гавдаси кичикроқ. [illegible]

— Ҳормант, Тўланвой! Ишлар бажо-ку?

У жавоб бериш олдидан, [illegible] устоздан ижозат сўрагандай, акасига бир қараб олди-да:

— Пахтамиз яхши очилди. Машинамиз ҳам шай, — деб мийиғида кулиб қўйди-да, — биринчи теримда 22 центнердан кўтарамиз, — қўшимча қилди фахрланиб.

— Иккинчи теримга мўлжал қанақа? — қизиқди суҳбатдошимиз.

— Иккинчида ўнтадан олса, 32 бўлади — айни кўнгилдагидай!

— Ҳашарчилар керак бўлмайдими? [illegible]

— Ҳамма ишни юз процент машинада бажарамиз. — Тўлан ишонч билан жавоб берди. [illegible]

Моҳир механизаторнинг шу пухта жавоби Гулистонда бўлган кенгашни [illegible] эсимизга солди.

Сирдарё областининг пахтазорлари — буюк меҳнат ва тажриба майдони. Бу майдон мардлари — дала гвардиячилари, механизаторлар.

Биз далада шуларнинг ишини кўрар эканмиз. қулоқларимизда стадиондаги нутқлар, чапаклар, хитоблар ҳамон янграр эди.

* * *

Шундай эзгу дақиқаларда илҳом қуйилиб келади, шеър туғилади:

Чўлнинг қоқ белида ўбдан қизиган
Бу суҳбат аслида, мавзу ўланга.
Бошқа қаҳрамоннинг бориб изидан,
Ногоҳ учраб қолсак борми, Тўланга.
Худди акасидай, яъни Мамажон —
Дадажонов каби бу ҳам чавандоз,
«Ўзбекистон» номли тулпорда ўғлон
Оппоқ тўлқинларда этарди парвоз.
Йўқ, бу ер денгизмас, пахта уммони,
Қуёш жазавада, йўқдир кўланка,
Ёндираман дейди бутун дунёни...
Шу ерда дуч келдик ўша Тўланга.
Зийрак йигит экан, пайқади чоғи,
Аста секинлашди кема юриши.
Тушди. Сезилмасди асти чарчоғи,
Ўзига ярашиқ кулиб туриши.
«Ҳорма— бор бўл!»дан сўнг одат бўйича
Тўланга ёғилди ҳисобсиз савол.
Чўлга қачон келган?
                    Унинг ўйича
Теримнинг бориши қандай?
                    Сўзамол —
Одам ҳам шошиши мумкин,
                    Тўланга
Эриш туюлмади сўзимиз асло.
Юзида йўқ эди зарра кўланка,
Кўзида бор эди сержилва маъно.
Мақсад аниқ бўлса,
                    иш бўлса пухта,
Тўландаги каби бўлса ирода,
Қайнаб тошар экан чўлда ҳам пахта,
Доғда қолмас экан одам дунёда.
— Қанча одам керак бўларди, Тўлан,
Сен терган пахтани бир йўл теришга?
— Беш юз қўл...
— Тўланвой, сўзла мақсаддан?
— Етказиб берса бас совхоз тележка!
— Кеманг шайми, Тўлан,
                    ёки гоҳида
Тўхтаб қоладими?
— Акам синаган!
Агар савол берган юрса шохида,
Баргида юраркан бизнинг Тўлаган!
— Ҳов, анов, қиз бола... оти нимайди?
— Шамсиқамар.
— Ҳа-ҳа! Чоғи, дуруст-а?
Тўлаган иягини аста силайди:
— Ўн етти ёшида беқусон уста!
Яъни? —
Илмоқ ташлаб кўрдик Тўланга.
— У ҳам шамс, ҳам қамар!
                    (ҳам қуёш, ҳам ой!)
Чиндан ҳам гўзал қиз, худди аланга,
Қиличдай сувори,
                    тагида — бўз той.
Алишер Навоий бўлсалар ҳаёт,
Балки, беш достонни қилиб олтита,
Кўрсатиб қанақа бўлишин ижод,
Шараф топардилар замон олдида.
Гвардиячилар ҳужумга ўтди,
Созингни созлагил. шоир, ўланга.
Мардларнинг довруғи оламни тутди,
Югур, ажаб эмас етсанг Тўланга!

ЭНДИ даврлармас, йиллар, балки фасллар ўз қаҳрамонларини кўз-кўз қиладиган бўлиб қолди! Коммунистик меҳнат зафарларини бошлаб берган ажойиб кишиларимиз ҳар бири бир давр пайдо қилган ва тенгсиз шон-шуҳратлар таратган эдилар. Улар шон-шуҳратгинамас, ўзларига хос қаҳрамонлик анъаналарини яратдилар. қанча-қанча издошларни бошлаб чиқдилар шараф йўлларига; ҳали механизация майдонга келмасидан катта, ажойиб ватанпарварлик ташаббусларни бошлаб, меҳнат мамлакатини ҳайратга солган теримчилар, Тожихон ва Анорхонлар, ўзбек пахтачилиги довруғини оламга ёйган миришкорлар тарих яратдилар. Лекин улар давомчилари, издошлари, устозларини бошларига кўтардилар, пахта майдони чавандозлари бўлиб қолдилар. Буни биз хусусан асрлар бўйи инсон қўлидан қочиб ётган Мирзачўл гулистонида фаҳм этдик — унинг палаткадан шаҳарга айланган, чайладан водийга айланган, ковжироқ қалбини бепоён пахта майдонига алмашган қаҳрамонлик юртида! Биз буни боя айтганимиз дала чавандозлари гурунгида кўрдик! Халқимиз, Ватанимиз партиямиз, давлатимизнинг ҳақиқий содиқ фарзандлари, азаматлари, гўзаллари жасорати ва шижоатида кўрдик! Биз бундай гурунгларнинг жуда кўпларига шоҳид бўлганмиз, Тешабой Мирзаевларни, Тожихон Асқароваларни, Исомиддин Арабов ва Ғанишер Юнусовларни кўрганмиз, Мирзачўлни номигача ўзгартириб юборамиз деб билак шимарган Турсунойлар, Лолахонлар шижоатини кўриб қойил қолганмиз, Ватан уруши қаҳрамонларининг беқиёс жасоратларига тенг кўрганмиз. Ҳақиқатан ҳам инсон қадамидан қочиб ётган биёбонга човут солиш унча-мунча кишиларнинг ҳадди эмасди. Азаматлар бу ваҳимали чўлнинг ўртасига келиб тушиб. иш бошлаганда ана ўша ҳалиги устозларининг юраги ва таянчи бор эди. далдаси бор эди қалбларида.

Чўл гвардиячилари синчковлик билан ернинг пинжини топдилар, қурдошлари билан бирга қўл ушлашиб бу ерга ҳам Фарғона ва Андижон, Самарқанд ва Шаҳрисабз иқлимини, ҳусни-жамолини, файзи-шукуҳини олиб келдилар. Ана энди, кўз илғамас яшил водийда саҳаркез шудрингда ёнбошлаб ётган гурс-гурс тарвузлар мирза қовунларнинг кечаги биёбонда битганига ишонмайди киши.

Ажойиб мард авлод ҳужумни давом эттиради. Мана, шулардан бири — механик-ҳайдовчи Шамсиқамар Тўхтаева. У бултургина битириб келди механизаторлар курсини. Унинг ёнида — шериклари Равшан Тошбоев, Аъзам Бекназаров, Турсун Исмоилов. Слёт куни бу бригаданинг номини ҳам тилга олганлари эсимизда.

Бу абжир қиз ҳам Дадажоновнинг шогирдларидан. Унинг ишини кузатган устознинг мамнунлиги сезилиб турарди. Орамиздан кимдир Дадажоновга: «Ҳаммаси ҳам ўзингизга ўхшайдими» деб кулди. Бу гапда ҳақиқат бор эди, улар ҳақиқатан ҳам устозига ўхшаш серғайрат, бир сўз. абжир кишилар.

Шамсиқамар машинасида бункерини тўлдириб етиб келди ва чаққон тушди ёнимизга. Шамсиқамар деса, Инобат, Турсунойларга ўхшаш барваста, шаддод деб ўйлаган эканмиз ҳаммамиз ҳам. Кичкинагина, чиройли қизча тушиб келди шундай осмон ўпган машинадан! Биз жуда кўп машҳур теримчиларни, механизаторларни кўрганмиз, суҳбатлашганмиз — ҳаммаси оддий, камтарин .камсуҳан кишилар. Булар қалблари билан Ватан ишларига берилган садоқатли миришкорлар; сўзларидан ҳам, кўзларидан хам, хатти-ҳаракатларидан ҳам Ватани, халқи, замонининг шарафини, юки, зафарини белгилаб турганини осонгина пайқаш мумкин. Уларсиз дала ҳам, дашт ҳам худди бўм-бўш бўлиб қолаётгандай. Бугун кўрганимиз қиз ўшаларни эслатди. Унинг гапидан ҳам, ҳолатидан ҳам, ғайратидан ҳам иродаси, маҳорати сезилиб турарди .Шамсиқамар 1958 йилда Попда. ҳали жуда ёш, энди мактабни битириб далага чиққан, ғайрати, меҳнати билан донг таратган Ширмонойни эслатди, эллик центнерчи Анорхонни, унинг дугоналари Маъфират ва Замираларни эслатди!

— Анорхонни биламан, — деди Шамсиқамар жилмайиб.

— Қаёқдан биласан?

— Мактабда ўқиб юрганимдан бери биламан. У ҳам ўтган йили мактабини тугатиб далага чиқди. бултур 56 центнердан ҳосил кўтарди. дугоналари Замирахон 49 дан, Маҳфиратхон 54 дан беришди, — деди кулиб Шамсиқамар.

— Анорхон ҳам биладими Сизни?

— Ҳали у биладиган иш қилганимиз йўқ. Кейин билар.

— Қачон?

— Яқинда. яна йигирма кунлардан кейин.

Унинг бу гапида сир бор эди. У ҳозир 50 тонна терди. йигирма кунлар ўтар-ўтмас икки юзга олиб боради. Ваъдаси-шу.

— Йўқ, — деди бирдан одоб билан Шамсиқамар, — слётда кўпроқ ваъда қилганмиз. Оширамиз!

— Анорхонга ундан кейин хат ёзасизми?

— Балки, — деди аста жилмайиб қиз.

У ўзини Анорхон билан мусобақа боғлагандай сезарди. Лекин «мусобақадошим Ҳасан Қўшаев» деди. Ҳақиқатан ҳам шу йигит унинг мусобақадоши экан. Бу йигит совхознинг биринчи бўлимидаги учинчи бригадада. Қизча эса, биринчи бўлимнинг еттинчи бригадасида. Қизнинг ери 90 гектар.

— Анорхоннинг ери ҳам 90 гектар, — дедик Шамсиқамарга.

— Биламан, деди у, — Анорхон Попнинг олди. уни ашула ҳам қилишган. Арзийди!

Унинг бу гапида дугонасининг шарафига ҳавас ҳам яхши ҳасад ҳам бор эди. У хайрлашди-ю, машинасига интилди.

Назаримизда, шу қиз тимсолида Турсуной ҳам, Инобат хам, Анорхон ҳам бор эди. У бункерини тўлдириб уфққа кириб кетгунча кузатиб қолдик. Бундай пахтакорнинг сўзи дарҳақиқат икки бўлиши маҳол.

ПАРТИЯМИЗ ҳар ишга бош-қош, пахтачиликда ҳам худди шундай. Мирзачўл ерларини обод қилиш партиямиз йўлбошчиси В. И. Ленин Декрети билан бошланган. Катта майдонларда пахтазор бунёд қилиш ишлари партиямиз иродаси билан амалга оширилмоқда. Биз буни далаларда ўз кўзимиз билан кўрдик.

— Бизнинг олтин конимиз бу! — дейди Дўстлик район партия комитетининг секретари Расул Ҳусанов. — Аммо айтиб қўяй: бу алоҳида олтин, алоҳида кон. Унинг ўзига хос машаққати ва гашти бор. Шунчаки кон топилса кифоя, унинг юзи бир марта очилади-да, қўри тугагунча кавланаверади. Аммо «оқ олтин» ҳар йили янгитдан очилиб, янгитдан ва зўр машаққат билан кавланадиган кон.

Ҳақиқатан ҳам Мирзачўлнинг «оқ олтин» кони ҳар йили янгитдан очилмоқда. Биз буни очилган қўриқдаги пахтазорлар мисолида кўрдик. Шуниси яхшики. «оқ олтин» конини бу ерда кетмонда мисқоллаб, қадоқлаб эмас катта техника воситасида тонналаб очмоқдалар. Дўстлик районининг янги совхозларидан бирида оппоқ пахта денгизида ўнлаб «зангори кема»лар ҳайқириб юрганини кўрдик. Гўё беҳисоб пароходлар довулда кўпирган денгизда сузиб юргандай эди. Яқинлашгач, бункерлари тобора оқариб бораётган терим агрегатлари намоён бўлди

— Икки юз ўттиз коммунист механизаторимиз бор. Бу агрегатларни коммунистлар бошқармоқдалар, — деди Ҳусанов гапида давом этиб, — Даладаги ишларни тўрт юз эллик коммунист бошқаряпти, уларга етти юз эллик комсомол кўмаклашяпти.

Дўстлик районида биринчи бўлиб теримга тушган ва олдинда бораётган кишилар ҳам коммунистлар экан. Механизатор Ҳазрат Пирматов ҳар куни олти-етти тоннадан пахта термоқда. У район партия комитетининг бюро аъзоси қилиб сайланган кундан буён кунига меҳнат унумини ошириб, бошқаларга чинакам ўрнак бўлмоқда. Биз унинг ўнлаб сафдошларини кўрдик. Коммунист Отабой Ҳусанов биринчи октябргача йиллик мажбуриятини бажармоқчи. У ҳозир бир сменада икки смена нормасини бажариб, «Октябрь 50 йиллиги» совхозининг байроқдори бўлиб қолди.

Райкомга келадиган кундалик маълумотлардан ҳам кўриниб турибдики, коммунистлар бошлиқ бўлган бўлимлар, бригада ва звенолар ҳар ишда олдинда бормоқдалар. Расул Ҳусановнинг айтишича, райондаги коммунистлар бошлиқ бўлган ўнлаб бўлим ва бригадалар кунига олти-етти процентдан пахта териб топширмоқдалар. Унинг ҳисобига қараганда, бу бўлим ва бригадалар биринчи теримдаёқ йиллик планни тўла бажарадилар.

Райондаги олти юз механизатор ҳамма ҳосилни машиналарда териб олиш учун курашмоқда. Коммунист механизаторларнинг ташаббуси билан совхозларда тез ва тоза териш учун мусобақа бошланди. Бунинг маъноси шуки, ҳар йили «Ким кўп теради?» деган шиор остида ишлаган бўлсалар, бу йил «Ким қўл кучи ишлатмай ҳосилни машинада тўла териб олади?» деган шиор остида ишламоқдалар. Биз механизаторлар бу шиорни қандай амалга ошираётганликларини В. И. Ленин номли совхоз механизаторларининг ишларида ҳам кўрганимизни юқорида ёздик.

— Ҳамма коммунистларнинг иши мана шунақа, — деди Ҳусанов баридан мамнун бўлганидан.

СОВХОЗ директорини қўл устида учратдик. У ҳар қўл бериб кўришганда ўзини «Уралов Мурод» деб таништирарди. Дам ўтмай жазирама чўл бағрида энтикиб нафас олиб турган бир палаткага кирдик. Палатка ичи анчагина салқин, ғир-ғир шабада эсарди.

— Хуш келибсиз, совхозимизга, — деди сариғ мағиз, ўрта бўйли, миқти жуссали бояги киши, яхшиям бир оз ўралишиб қолганим, шаҳардан йигитлар ишга келишганди, шуларни жойлаштириб қўяй деб бораётган эдим.

— Қанақа йигитлар? — деб сўради бизга ҳамроҳ бўлиб келган райком секретари.

— Оталиқдан, автотранспорт министрлигидан... Механик-ҳайдовчилар.

— Биз ҳам ёрдамга келдик, аммо бошқа министрликдан, — деб жўраларимиздан бири ҳазиллашиб кулди.

— Бемалол, ёрдамчи ҳар қанча кўп бўлса ҳам, бизнинг Мирзачўлда иш етарли, — деди-ю, уфқ тагларига тикилиб қаради Ўролов,

Таажжуб! Директор кўзлари билан кўзларимиз бир пайтда бир йўла туқнашгандай бўлди. Шунда «Бизнинг Мирзачўлда» деган сўзлари тагига тортилган чизиқлар нурдай ярқираб кетди. Дарвоқе, Мурод Ўролов Мирзачўлда туп қўйиб палак отганлардан. Бу янги хўжаликка келгунга қадар «Пахтакор» совхозида бош агроном эди. Бир сўз билан айтганда, Янгиер ташкил топганда унинг пойдеворига ғишт қўйгани келганлардан бири бўлиб, ўшандан бери чўл қувгани-қувган.

Қосим Раҳимов номидаги 13-совхознинг дунёга келганига ҳали бир йил ҳам бўлмаган. Унинг туғилиш гувоҳномасида 1971 йил 20 январь деган сана ёзиб қўйилган, холос.

Бу йил совхоз гектаридан давлат плани бўйича 12.8 центнердан жами 3200 тонна «оқ олтин»ни хирмонга тўкиши керак. Шунга қарамасдан бир сўзли чўлқуварлар зиммаларига 4.200 тонна мажбурият олганлар. Бу шарафли бурчни ўташ учун 2.700 гектар янги ер очилди. Биз ана шу янги ерда етилган янги ҳосилнинг мўл-кўллигига гувоҳ бўлдик. Бундан ташқари, очилган қўриқ ҳисобига 150 гектар беда. 37 гектар токзор, 37 гектар боғ-роғ, 8,5 гектар тутзор қилинган ва иҳота дарахтлар экилган. Совхоз уч бўлим ва 28 бригададан иборат. Эгатларда 75 ҳаворанг терим кемалари сузиб юрибди. Илғор механик-ҳайдовчилардан Достон Эштоев, Қосим Мўминов, Саттор Исломов, Раҳим Шомирзаевлар ҳар бири хирмонга 200 тоннадан барака қўшишга аҳд қилганлар. Шу кунларда чўл билан чегарадош. инсон қадами етган, унинг қўл кучидан, юрак меҳридан баҳраманд бўлган янги ерларда 50-60 хўжаликнинг қозони қайнаб, мўрисидан тутун чиқиб турибди. Янги кўчиб келган чўлқуварлар учун уй-жой бунёд этиш ниятида икки қурилиш ташкилоти кеча-кундуз манглай тери тўкиб ишламоқда.

Чўлга ҳужум давом этаётибди... Биринчи ҳужум бошланганда биз кўрган пахтақайнардан, муаттар боғ-бўстонлардан нишон ҳам йўқ эди, тирик ер ўликдай ётарди. Ёз жазирамаси, киш қаҳратони тирик жонга бало-қазодай даф қилиб турарди, даҳшат соларди. Мирзачўл шамоли ўзининг бебошлиги, нохушлиги билан машҳур эди. Бўз манзараси ҳаётдан юз ўгирган худбиндай. шўрхокларга бардош беролмай ёрилган тупроқ яшамасдан кариган кишининг манглайига тушган ажинлардай кўринарди... Мирзачўлнинг яқин ўтмиши ана шундай эди.

Мана. биз Мирзачўлнинг энг сўнгги жангу-жадаллар билан забт этилган истеҳкомида турибмиз. Ҳали олдинда минг-минг гектарлаб чанқоқ ерлар оби-ҳаётга тил чўзиб, инсон меҳру шафқатига қўл чўзиб ётгандай... Биз қадам қўйиб турган қирғоқнинг бир томони — чўл, иккинчи томони боғу-бўстон. пахта далалари... Қосим Раҳимов номидаги совхознинг сўнгги гектар ерлари... Кун чиқишдан Саркисов номидаги совхоз. кун ботишдан 13 совхози қўни-қўшничилик қилиб туради. Сувни Жанубий Мирзачўл канали орқали Сирдарёдан ичади. она Сирдарёдан... Бундан 9 ой аввалги манзарани кўз олдимизга келтирсак, Мирзачўл кенжасининг рўзғори ҳеч қандай дабдабасиз, қатъиятлик билан бошланганлиги аён бўлади қолади: бир вагон, унинг устига тикилган байроқ ва ниҳоят «Ватанга 5000 тонна пахта берамиз!» деган шиор... Ўшандан бери 9 ой ўтди, холос. 9 ой ичида Мирзачўл кенжаси 9 йил яшаганнинг умру давлатини, кўрки савлатини топди, келажагига комил ишонч билан одимлаб бораётибди.

АЛҚИССА, Сирдарё бўйидан Жиззах этакларигача чўзилган Мирза Гулистон ерларини тонгдан тунгача кезиб чиқдик. Обод қишлоқ ва посёлкаларни. эндигина тикилган палаткалар-у эндигина учи етиб келган лотокариқларни ҳам кўрдик. Оппоқ очилиб ётган пахтазорларни кўрганимизда севинчимиз юрагимизга сиғмай тошди. Ҳали очилмаган далаларнинг эса эрта-индин албатта, қийғос очилиб кетишига умид боғладик.

Жуда кўп чўлқуварлар билан учрашдик. Партия, совет ходимлари, директорлар, бошқарувчилар, бригадирлар, механик-ҳайдовчилар, агрономлар... ўнлаб кишилар билан суҳбатлашдик.

Пахтақайнар водий бўйлаб қаерда бўлмайлик, ким билан учрашмайлик — ўша ерларда, ўша ажойиб одамлар қилаётган буюк иш буюк зафар билан якунланишига қатъий ишонч ҳосил қилдик, сабабки, аввало ўшаларга — пахтазор ботирларига шундай нурли ва астойдил ишонч йўлдош эди.

Ўз ишига ишончи йўлдош бўлган кишилар ҳамиша ғалаба қозонадилар

Сирдарё области азаматлари ярим миллион тонналик «оқ олтин» хирмонини. рўйрост кўтаришлари муқаррар.

Уларга бу улуғ ишда партия, давлат, халқ ҳам доим мададкордир.

Ишчилар, хизматчилар, студентлар. шаҳримизнинг ҳамма меҳнаткашлари уларга мададкордир.

Қадимий Мирзачўл — навқирон Ленин водийси бу йилги бурчини ҳам шараф билан бажаради.

Мирза Гулистонга сафаримиз шундай ишонч билан якунланди.

Комил ЯШИН,
Ҳамид ҒУЛОМ,
Иброҳим РАҲИМ,
Рамз БОБОЖОН,
Туроб ТУЛА.

МИЧУРИН номидаги боғдорчилик ва узумчилик совхози Мирзачўлдаги энг йирик хўжаликлардан бири ҳисобланади. У йилдан-йилга ривожланиб бормоқда. Совхоз чўлқуварларни барча мева-чевалар билан таъминлаб турибди. Суратда: қўли гул пазандалар ишчилар дастурхонини безамоқдалар.

А. Горокрик ва А. Поляков фотоси, (ЎзТАГ).

САФАР Қўшмуродов Жиззах районидаги Ҳамид Олимжон номли колхознинг донгдор механизаторларидан. Шу кунларда у кунига пахта териш машинаси бункеридан 8-10 тоннадан «оқ олтин» тўкмоқда.

А. Горокрик фотоси (ЎзТАГ).

МУВАФФАҚИЯТЛАРИНГИЗ ДИҚҚАТГА САЗОВОР

Япония Социалистик партияси активлари делегацияси Ўзбекистонда бир неча кун меҳмон бўлди. Партия Марказий Ижроия Комитетининг аъзоси, Марказий Ижроия Комитетнинг халқ турмуши масалалари билан шуғулланувчи бюроси мудири Таидзи Иокояма делегацияга бошчилик қилди. Меҳмонлар республика меҳнаткашларининг ҳаёти билан танишдилар. Тошкентдаги 1-уйсозлик комбинатида, Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида бўлдилар.

Делегация бошлиғи Таидзи Иокояма Ўзбекистон телеграф агентлигининг мухбири билан суҳбатда ўз таассуротлари ҳақида гапириб, делегация борган ҳамма жойда бизни самимий кутиб олдилар, деб таъкидлади.

— Биз, — деди меҳмон, — республикангизда Октябрь революциясидан илгари оғир, ҳуқуқсиз ҳаёт кечирган ўзбек халқи эндиликда социализм қурилишида ажойиб муваффақиятларга эришаётганлигини кўрдик. Ўзбек хотин-қизларининг тақдири тамомила ўзгарган. Улар эндиликда эркаклар билан баббаробар ўз республикаларининг порлоқ истиқболини яратмоқдалар.

Зилзиладан зарар кўрган Тошкент аҳолисига самимий ҳамдардлигимизни изҳор қиламиз. Ҳаробалар ўрнида янги кўркам шаҳар қад кўтарганлиги бизда зўр таассурот қолдирди. Шу нарса айниқса диққатга сазоворки, Тошкент шаҳрини тиклаш Совет Иттифоқидаги барча республикаларнинг иши бўлиб қолди. Улар ана шу буюк қурилишда ўз кучлари ва маблағлари билан актив қатнашганлар. Республикангизда уй-жой қурилиши соҳасида жуда кўп иш қилинган. Биз меҳнаткашларнинг квартираларини бориб кўрдик, квартира ҳақининг жуда камлиги бизни ҳайратда қолдирди.

Сизнинг мамлакатингизда пухта ишлаб чиқилган планлар асосида аҳолининг турмуш даражасини ошириш учун кўп иш қилинаётганлигини ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлигида ажойиб муваффақиятларга эришганлингизни кўрдик. Совет кишиларининг тинчлик ва дўстликда яшашни ғоят истаётганликлари тамомила тушунарли бир ҳолдир. Биз ҳамма жойда бунга ишонч ҳосил қилдик.

ФУТБОЛ

Қимматли очко

Футбол чемпионати поёнига етган сари сўнгги ҳал қилувчи учрашувлар янада кескин тус оляпти. Ўйинлар жадвалининг юқори поғоналарини эгаллаб турган коллективлар совриндорлик ёки дурустроқ ўринни эгаллаш учун курашаётган бўлса, хавфли зона ва унга ёндош командалар эса қандай бўлмасин ўнгланиб олишга интилмоқдалар. Мухлислар олий лигани тарк этиб қўйиш учун бир очко, қолаверса тўплар нисбати бўйича ортиқчаликни ўзи кифоя бўлиб қолиши мумкинлигини яхши билишади. Ўтган пайшанбадаги ўйинда ана шундай кезларда нафи тегиб қоладиган қимматли очкони зенитчилар қўлга киритишди. Пойтахт торпедочиларига меҳмон бўлган ленинградликлар ҳисобни 1:1 қилиб, очколарини яна биттага орттиришди.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ДЎСТЛИК НАМОЙИШИ

Қобул, 17 сентябрь. (ТАСС). Афғонистон газеталари Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳир шоҳнинг Совет Иттифоқида бўлишини кенг шарҳламоқдалар. Улар Афғонистоннинг олий меҳмони Москвада самимий кутиб олинганлигини таъкидлаб ўтмоқдалар.

Бу визит, деб ёзади «Кабул таймс» газетаси, дўстона совет-афғон муносабатларининг янги далилидир. Тинч-тотув яшаш, яхши қўшничилик, ўзаро ишонч ва бир-бирини ҳурматлаш принциплари шу дўстликнинг негизидир.

Венгрия Халқ Республикаси. Бекешчабда янги учувчилар мактаби очилди. Суратда: мактаб спорт клубларининг аъзолари машғулот ўтказишга тайёрланмоқдалар.

МГИ—ТАСС фотоси.

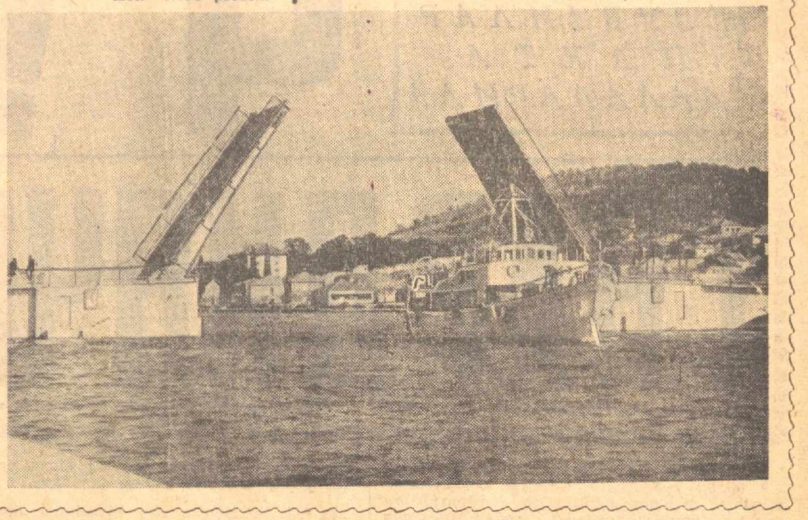

Югославия. Трогир шаҳри урушга қадар ўрта асрлар ёдгорликлари билан машҳур эди. Халқ ҳокимияти йилларида у чинакам кемасозлик масканига айланди. Ҳозирги пайтда Трогир устахонасида Совет Иттифоқи учун кемалар ясалмоқда. Суратда: Трогир «дарвозаси».

В. Терехов фотоси, (ТАСС).

ГВАТЕМАЛАДА НЕГА ҚОН ТЎКИЛЯПТИ

Яқинда Гватемаланинг шимолидаги Исабелда даҳшатли қабристонни кўриб қолишди. Бундай қабрлар мамлакатнинг жанубидаги Палин ва Сан-Висенте-Пакайда ҳам топилди. Мексикада чиқадиган «Опосисион» журналининг хабар беришича, кишилар кўзидан четда бўлган пастқам жойларда тўда-тўда одам суяклари топилган. Суяклар ёнида титилиб кетган кийим бош, арқон ва сим бўлаклари ҳам бор экан. Афтидан одамларни ўлдиришдан олдин қийнашганга ўхшайди. Булар — президент Карлос Арана Осорио ҳукумати уюштирган террор қурбонларидир.

Гватемалада деярли ҳар кун йўл четларида, дарё ва жарликларда боши олинган ёки таниб бўлмас даражада қиймалаб ташланган мурдаларни кўриш мумкин. Улардан баъзиларининг кимлигини бутунлай аниқлаб бўлмади. Аммо қонли «ур-йиқит»нинг қурбони бўлган айрим кишиларнинг номлари яхши маълум. Булар «Сан Карлос» университетининг ҳуқуқ профессори Хулио Камей Эррера, деҳқонлар раҳбари Тересо де Хесус Олива (уни хотини ва боласи билан черковдан чиқаётганда автоматдан ўқ узиб ўлдиришди), касаба союз бошлиғи Хайме Монхе Донис студентлар дарғаси Хуан Луис Молина... Айниқса парламент депутати, мажруҳ, ғилдиракли аравачада юрувчи Адольфо Михангоснинг ўлдирилиши гватемалаликларни қаттиқ ғазаблантирди. Уни пойтахт — Гватемала шаҳрининг одам гавжум кўчасида куппакундузи рўпарасидан отиб ўлдиришди. Полиция қотилни ҳам, бирорта гувоҳни ҳам «тополмади».

Расмий репрессия органларининг ёвузликларидан ташқари, маъмурларнинг ижозати билан «МАНО» «НОА», «Манобланка» сингари фашистлашган террорчи ташкилотлар ҳам ватанпарварларни қирғин қилиш билан шуғулланмоқдалар. Бу ташкилотлар коммунистлар ва бошқа демократларни жисмоний йўқотишни ўзларининг асосий мақсадлари қилиб олганлар. Улар ҳукмрон доиралар билан яқиндан алоқа қилиб туришади. Америкада чиқадиган «Крисчен сайенс монитор» газетасининг ёзишича, ўнг террорчилар (кўпчилик ҳарбийлар, эҳтимол президент Арана ҳукумати ҳам уларни қўллаб-қувватлайди, деб ҳисоблашади) таниқли сиёсий арбобларга қарши ўлдириш ва қийнаш кампанияларини бемалол ўтказиб юрибдилар. Фақат сўнгги олти ойнинг ўзидагина 500 га яқин гватемалалик террорчилар суиқасдининг қурбони бўлди». Гватемалада ўрта ҳисобда ҳар куни тўрт кишини ўлдиришяпти.

Ҳукмрон доиралар қонли қирғинлар ёрдамида ватанпарвар ва демократик кучларнинг реакцияга қарши. Америка монополияларининг ҳукмронлигига қарши курашини бўғмоқчи бўляптилар. Чунки Америка монополиялари аҳолиси 5 миллион кишидан иборат бўлган ана шу Марказий Америка мамлакати социал-иқтисодий ҳаётининг ҳамма соҳаларига чанг солиб турибди.

Шимолий Америка пулдорлари Гватемала экономикасининг муҳим тармоқларини эгаллаб олиб, мамлакатни АҚШнинг қишлоқ хўжалик пукмасига айлантиришган. Миллий экономикасини ривожлантириш учун Гватемалада барча шароитлар мавжуд. Лекин у ҳамон қолоқ аграр мамлакатлигича, «кофе республикаси» бўлиб қолаётир. Мамлакатда асосан кофе ва банан етиштирилади. Уларни деярли АҚШ сотиб олади. Кофе етиштириш жиҳатидан Гватемала дунёда тўртинчи ўринда туради. Аммо экономиканинг бир ёқлама ривожлантирилиши оқибатида техника ва ускуналарнигина эмас, ҳатто озиқ-овқат ва саноат молларини ҳам четдан сотиб олаётир. Ҳолбуки, бундай маҳсулотлар Гватемаланинг ўзида тайёрланса бўлади Натижада у қарзларга кўмилиб бормоқда. Бунинг устига экин майдонларининг асосий қисми ҳам америкалик хўжайинлар қўлидадир.

Америкалик корчалонлар бу мамлакатдаги завод, газета, пароходларнинг эгаларидир. «Юнайтед фрут компани», «Интернэшнл рейлуэйз оф Сентрал Америка», «Эмпресаэлектрика де Гватемала» ва бошқа компаниялар деярли барча кофе ва банан экинзорларига, темир ва тош йўлларга, электр станциялари ва алоқа воситаларига эгалик қиладилар. Тўқимачилик ва озиқ-овқат саноати ҳам шуларнинг назоратида. Улар хоҳлаганича капитал қўйиб, хоҳлаганича фойда оляверадилар.

Гватемала меҳнаткашларининг иқтисодий оғир аҳволи ҳам шундан. Ишга лаёқатли аҳолининг учдан бир қисми ишсиз, 65 проценти эса саводсиз Аҳоли жон бошига даромад олиш жиҳатидан Гватемала Америка қитъасида энг паст даражада.

АҚШ монополиялари Гватемаланинг фақат экономикаси устидангина эмас, сиёсати устидан ҳам назорат ўрнатишган. Улар мамлакатнинг ички ишларига аралашадилар, президентларни тайинлайдилар ва ағдарадилар.

1951 йилда Гватемала ватанпарварлари катта ғалабага эришган эдилар. Мамлакат президенти қилиб таниқли прогрессив арбоб полковник Хакобо Арбенс сайланган эди. У «Юнайтед фрут компани» ерларини национализация қилди. Қисқагина муддат ичида 100 минг деҳқон 500 минг гектарга яқин ер олди. Ишчиларнинг иш ҳақи икки баравар оширилди.

Аммо ишнинг бундай бориши Вашингтонга сира хуш келмади. 1954 йилда қўшни Никрагуа ва Гондурас территориясидан Гватемалага қуролли ҳужум қилинди. Қонлар дарё бўлиб оқди. Арбенс ҳукуматининг барча социал-иқтисодий ислоҳотлари бекор қилинди, меҳнаткашлар ҳуқуқи чекланди. Ҳукмрон доиралар ватанпарварларга қарши шафқатсиз репрессия бошлашди. Бироқ Гватемала халқи тиз чўккани йўқ. У ошкора ва яширин ҳолда курашни давом эттиряпти. тоғларда партизанлар урушининг ўчоқлари пайдо бўлмоқда.

Бултур ёзда ҳокимият тепасига келган Гватемаланинг ҳозирги президенти Арона офицер бўлиб, шафқатсиз жазо юришлари билан ном чиқарган. Халқ орасида «Қашқир» деган лақаб олгани ҳам бежиз эмас. Аммо президент бўлиб, ўз унвонини генералга кўтариб ҳам «Қашқир» қашқирлигича қолди. У демократларни қирғин қилиш кампаниясини авж олдириб юборди. У сотқин тузумга қарши чиқаётган ишчи, деҳқон ва студентлар ҳаракатини раҳбарсиз қолдиришга қаратилган ёвуз планини амалга оширмоқда.

Гватемалада қон тўкиляпти. Бунинг учун жавобгарлик энг аввало АҚШ зиммасига тушади. Чунки у ўзининг сиёсий ва иқтисодий манфаатлари йўлида Латин Америкасидаги энг ёвуз ва энг қонхўр тузумлардан фойдаланмоқда.

Н. ФЕДОРОВ, (ТАСС).

ЧКП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ПРАГА, (ТАСС). ЧКП Марказий Комитетининг пленуми ўз ишини тамомлади. ЧТК агентлиги хабар беради: «ЧКП XIV съезди қарорларининг партия ва жамиятда қандай бажарилаётганлиги тўғрисида, сайловга тайёргарлик даврида партиянинг вазифалари тўғрисида, партия сафларини ҳар томонлама жипслаштириш соҳасида бундан кейинги вазифалар тўғрисида» ЧКП Марказий Комитети Президиуми доклади юзасидан музокаралар икки кун давом этди. Шу масала тўғрисида ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари Г. Гусак доклад қилди.

Пленум бир қанча қарорлар, шу жумладан, социал таъминот соҳасидаги тадбирлар тўғрисида ҳамда партия сафлари составини системали равишда яхшилаш юзасидан директиваларни қабул қилди.

Пленум ЧКП Марказий Комитетининг бешта комиссиясининг тузилишини ва комиссияларнинг составини маъқуллади.

ЧКП Марказий Комитети Бош секретари Г. Гусак ўзининг якунловчи нутқида Марказий Комитет ЧКП XIV съездидан кейинги даврда ЧКП Марказий Комитети Президиумининг фаолиятини, шунингдек, ЧКП Марказий Комитети Президиумининг мазкур докладидаги таклифларни ҳамда белгилаб берилган вазифаларни маъқуллаганлигини уқтириб ўтди.

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

◆ ПАРИЖ. 15 сентябрда Франциядаги ўрта мактабларда ўқув йили бошланди. Аммо мамлакат тарихида биринчи марта ўқитувчилар шу куни иш ташладилар. Ўрта мактаб ўқитувчиларини бирлаштирувчи касаба союзларининг ғоят кўпчилиги миллий маориф министри ўқитувчиларнинг аҳволи ҳамда уларнинг меҳнат шароити тўғрисида музокаралар олиб боришдан бош тортганлигига қарши норозилик билдириш учун ўз аъзоларини дарс бошламасликка даъват этди.

4 миллионга яқин ўқувчиси бўлган ўрта мактабларнинг ўзларига хос жиддий проблемалари бор. Таълим бинолари етишмаётир, ўқувчилар билан лиқ тўлган синфларда машғулотлар ўтказилмоқда, ўқитувчилар учун мўлжалланган бўш ўринлар сони ўқувчилар миқдорининг ортиб борганлиги туфайли эҳтиёжга жавоб беролмайди. Ўқитувчиларнинг иш билан ҳаддан ташқари банд бўлганлиги натижасида таълим сифати пасайиб бормоқда.

◆ МОНТЕВИДЕО. «Фунса» шина заводи ишчилари ва хизматчиларининг қаттиқ кураши ғалаба билан тугалланди. Иш ҳақининг оширилишини ва меҳнат шароитининг яхшиланишини талаб этган ишчилар заводни қарийб бир ойдан буён ўз назоратларига олганлар. Корхона эгалари иш ташловчиларнинг иродасини буколмадилар ва уларнинг талабларини қондиришга мажбур бўлдилар.

◆ КОПЕНГАГЕН. Копенгагендаги чақа-танга саройининг ишчилари бир неча кундан буён иш ташламоқдалар. Нерресундбю шаҳридаги цементчилар ва кемасозлик ишхоналаридан бирининг ишчилари уларга қўшилдилар. Меҳнаткашлар корхона эгаларининг иш ҳақини камайтириш йўлидаги уринишларига чек қўйилсин, деб талаб қилмоқдалар.

(ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ПУЛ ҚИСТИРИШ НИМАСИ?

ФЕЛЬЕТОН

Тўй — халқимизнинг қутлуғ анъаналаридан бири. Айниқса бизнинг кунларимизда тўйлар бахтиёрлик, фаровонлик рамзи бўлиб қолди. Ҳар бир киши тўйининг мароқли, сермазмун ўтишини истайди, шунга интилади. Маълумки, тўйни санъаткорсиз тасаввур этиб бўлмайди. Шундай экан, ҳар бир санъаткор қутлуғ анъананинг обрўси, муқаддаслиги учун курашиши зарур. Ўзини билган, санъатни халқ бойлиги деб тушунган жуда кўп хонанда ва созандаларимиз давр ва халқимиз олдидаги бурчларига содиқ қолмоқдалар. Бундай санъаткорлар қатнашган тўй ҳақиқий тантанага, байрамга айланади.

Аммо шундай ҳоллар ҳам учраб турадики, катта хизматлари билан эл-юрт олдида обрў-эътибор топган, бутун республикага танилган айрим санъаткорлар жуда хунук, кишининг ғазабини қайнатадиган ножўя иш қилиб қўядилар. Балки улар халқ олдида катта обрўмиз бор, айрим қилмишларимизни кечириб юборишади деб ўйлашса керак. Мутлақо! Бу санъаткорни инқирозга бошловчи, уни эл назаридан қолдирувчи хом ва зарарли ўйлардир.

Яқинда Хоразмда довруғли бир тўй бўлиб ўтди. Тўйга республикада хизмат кўрсатган артистлар Тўхта Рисметова, Қувондиқ Искандаров, Олмахон Ҳайитова ва бошқа жуда машҳур хонандалар қатнашади, Ғулом Тожиаълоев тўйбошилик қилади деган овоза туфайли тўй давраси кенг бўлди. Тўй дастурхони, ичкилик, исрофгарчилик кишилар тасаввур қилганидан ҳам ошиб кетди.

Даврага бирин-кетин хонандалар чиқа бошлади. Тўй қизигандан қизиб кетди. Ҳамма мириқиб қўшиқ эшитар, дилрабо рақс томоша қилар эди. Олмахон Ҳайитова овозини баланд пардаларга кўчирди, раққосалар ҳам рақсни жонлантирди. Шу пайт матлубот ходимлари касаба союзлари Хоразм область комитетининг раиси Моможон Султонмуродова давра ўртасига қараб юрди. Ҳамма уни рақсга тушмоқчи бўлса керак деб ўйлаган эди. Лекин, М. Султонмуродова қўлидаги 50 сўмликни ҳаммага намойиш қилиб, раққосанинг чеккасига қистирди.

Бошланди... Хива район партия сиёсий маориф кабинетининг мудири Аслпошша Ҳожиева жўшиб кетиб, сендан мен қоламанми дегандай бир йўла 25 сўмликдан тўрттасини қистириб юборди. Бу ҳам етмагандек раққосага қимматбаҳо кўйлак кийгизди. Эркаклар ҳам бўш келишмади. «Облколхозстрой» тресги моддий таъминот ва комплектация бошқармаси бошлиғи Карим Машарипов, ички ишлар министрлиги ходими Рустам Мадраҳимов, Қўшкўпир райижрокомининг раиси Комил Ғаффоровлар ҳам ўз хотамтойликларини намойиш қилиб қўйишди. Ажабо, пул қистириш нимаси?

Ниҳоят, раққосалар чарчашди, Олмахоннинг овози қирилиб қолди. Даврага Хоразм область театрининг артистлари Гавҳар Матёқубова билан Бекжон Отажонов чиқди. Энди тўй чинакамига бузилди. Ўртада санъаткорлар эмас, бамисоли тиланчилар юрарди. Гавҳар ўзини кўрсатмоқчи бўлган хотамтойларга қараб шармсиз қиликлар қилар, Б. Отажонов эса шунга мос сўзларни хониш этарди.

Ўғлига хатна тўйи бераётган Гулчеҳра Исмоилова хиром этиб, даврага чиқди. Энди пул қистириш тугагандир, тўй эгаси ўйинга чиқди-ку. Хоразм лазгисини томоша қиламиз деб ўйлашди, кишилар. Лекин Гулчеҳра шарму-ҳаёни, ор-номусни йиғиштириб қўйиб, одамлардан пул тўплай бошлади. Хоразмликлар бундай тубанликни ҳали кўришмаган эди. Ўз тўйида ўзи пул йиғаётган Гулчеҳрага кўпчилик лаънат айтиб кетди.

Қадим замонда бир подшо итининг бўйнига гавҳар тош осиб қўйган экан. Ит йиғлармиш: гуноҳим не эдики, бўйнимга тош осиб қўйибдилар, деб. Гавҳар тош йиғлармиш: гуноҳим не эдики, мени ит билан тенг қилиб қўйибдилар, деб. Бу ҳикматнинг мағзини чақишни тўйда қатнашган катта ва кичик санъаткорларга ҳавола қиламиз. Олмахон, Гулчеҳра, Гавҳарларга насиҳат, эл танбеҳи кор қилмаслигига ишончимиз комил. Ёмон яраии кесиб ташлашдан бошқа чора йўқ! Вақти келди: санъаткор деган шарафли номни доғлаб юрган бундай яраларни раҳм-шафқатсиз кесиб ташлаш керак.

Хотамтойлар ҳақида икки оғиз сўз. Тўғриси, Моможон Султонмуродова, Аслпошша Ҳожиева, Карим Машарипов, Рустам Мадраҳимов, Комил Ғаффоров каби хотамтойларни гапирсак ҳиссиётга берилиб оғир сўзлаб қўйишимиз мумкин. Бу боисдан уларнинг хатти-ҳаракатини баҳолашни шу ўртоқлар хизмат қилаётган коллективларнинг партия ташкилотларига ҳавола этмоқчимиз.

А. НИЕЗМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ҚОЗОҚ ФИЛЬМЛАРИ ФЕСТИВАЛИ

Ўзбекистонда ўтказиладиган қозоқ адабиёти ва санъати декадаси қардош халқлар маданиятининг ёрқин намойиши бўлади.

Декада вақтида Қозоғистон кинематографчилари яратган янги бадиий фильмлар билан бир қаторда республика эришган улкан ютуқларни ўзида ифода этувчи хроникаль-ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар, ҳамда илгари ишланган киноленталар ҳам намойиш қилинади.

Кинофильмлар прокати бўйича Республика конторасн.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ, БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.40 — ТОШКЕНТ. 9.45—«Кичкинтой» программаси. 10.15 — «Светафор». 10.55 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00—«ЗВЕЗДОЧКА». 18.40 — Ахборот. Ўзбек тилида. 19.00 — Китоб бизнинг дўстимиз 19.30—Ҳужжатли фильм. 19.50 — Телеочерк. 20.00—Телеспектакль. 21.20 — Ахборот. 21.40 —Ҳужжатли фильм. 22.10 — Мадҳимиз сенга, пахтакор ўлка!

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 10.00 — Дон Кихот болалари (бадиий фильм). 16.00 — МОСКВА. 16.45 — Бугун — ўрмон ходимлари куни. 17.00 — Киносаёҳатчилар клуби. 18.00 — Концерт. 18.30 — Бадиий фильм. 20.40 — Баскетбол мусобақалари. 22.30 — Фильм-концерт.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Ўн икки стул — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Ҳалокатли хато — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10, кундуз 12, кеч 7 ярим ва 9.20 минутда), «СПУТНИК», «ДРУЖБА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Музланган— «ДРУЖБА», «КУКЧА» (тоқ соатларда), «ВОСТОК» (жуфт соатларда).

Даштдаги қишлоқча — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундузи), «МОСКВА» (кундуз соат 11.40 ва кеч 6.40 минутларда).

Музика садолари — «МОСКВА» (кундуз соат 1.20 минут, 4 ва кеч 8 яримда), «ЧАЙКА» (кеч соат 8.45 минутда).

Сангам — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Гул ва тош (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 2 ва 4.40 минутда).

Фанфан Тюльпан — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

СССР ДАВЛАТ КОНЦЕРТИ
«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»
«БАҲОР» КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
21, 22 сентябрь кеч соат 8 да
Малайзия Республикаси
артистларининг
КОНЦЕРТИ

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
20 сентябрь кеч соат 7 да
«СТРОИТЕЛЬ» (Ашхобод)— «ПАХТАКОР» (Тошкент)
командалари ўртасида
ўртоқлик учрашуви
ФУТБОЛ

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш инженерлари институти коллективи КПСС тарихи кафедрасининг катта ўқитувчиси М. С. Мирраҳимовага отаси

Содиқхўжа АЗИЗОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор —336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604 Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка —337343. Корректура—337162. Эълонлар—338142. Коммутатор—330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42, Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз— 54—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44. Гулистон — 22-09.

А — 217. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС — 64697. Р. 01733